

1.4. Σύνθεση Ταλαντώσεων. Ομάδα Γ.

1.4.21. Σύνθετη ταλάντωση και περιστρεφόμενα διανύσματα.

Ένα σώμα εκτελεί απλή αρμονική ταλάντωση, της οποίας η απομάκρυνση από τη θέση ισορροπίας είναι $x=0,2\sqrt{2}\eta\mu\left(\omega t + \frac{5\pi}{12}\right)$ (S.I.) και προκύπτει από την επαλληλία των εξισώσεων απομάκρυνσης δύο άλλων απλών αρμονικών ταλαντώσεων $x_1=0,2\eta\mu\left(\omega t + \frac{\pi}{6}\right)$ (S.I.) και $x_2=A_2\eta\mu(\omega t + \varphi_{0,2})$ (S.I.). Η δυναμική ενέργεια του σώματος κατά τη διάρκεια της ταλάντωσής του μηδενίζεται κάθε $0,1\pi$ s.

- α) Να υπολογιστεί η περίοδος ταλάντωσης
- β) Να βρεθεί η εξίσωση απομάκρυνσης $x_2=f(t)$
- γ) Να βρεθεί η απομάκρυνση του σώματος από τη θέση ισορροπίας του τη στιγμή $t_1=0,2\pi$ s.
- δ) Να βρεθεί πόσες φορές μεγιστοποιείται η κινητική ενέργεια του σώματος μέχρι τη χρονική στιγμή $0,5\pi$ s.

1.4.22. Ταλάντωση τριών σωμάτων – Συνάντηση – Μέγιστη απόσταση

Σώμα Σ_1 εκτελεί απλή αρμονική ταλάντωση πλάτους $A_1=0,5\text{m}$ και συχνότητας $f = 5\text{Hz}$ και την χρονική στιγμή $t=0$ διέρχεται από τη θέση ισορροπίας του με $u>0$. Δεύτερο σώμα Σ_2 εκτελεί πάνω στην ίδια διεύθυνση και αυτό ταλάντωση ίδιου πλάτους, ίδιας συχνότητας και ίδιας θέσης ισορροπίας, η οποία προηγείται χρονικά της $x_1=f(t)$ κατά $\Delta t=\frac{1}{20}$ s.

- α) Να γραφούν οι χρονικές εξισώσεις απομάκρυνσης $x_1=f(t)$ και $x_2=f(t)$ των ταλαντώσεων των σωμάτων Σ_1 και Σ_2 .

Ένα τρίτο σώμα Σ_3 εκτελεί α.α.τ. με εξίσωση απομάκρυνσης που μπορεί να θεωρηθεί το αποτέλεσμα της επαλληλίας των εξισώσεων απομάκρυνσης των Σ_1 και Σ_2 .

- β) Να γραφεί η χρονική εξίσωση της ταχύτητας ταλάντωσης του Σ_3 .
- γ) Να βρεθεί η χρονική στιγμή t_1 που τα Σ_1 και Σ_2 συναντιούνται για $1^{\text{η}}$ φορά μετά την $t=0$ και η απομάκρυνση του σώματος Σ_3 από τη θέση ισορροπίας του την ίδια στιγμή.
- δ) Καθώς τα Σ_1 και Σ_2 ταλαντώνονται άλλοτε πλησιάζουν και άλλοτε απομακρύνονται. Να βρεθεί η μέγιστη απόσταση μεταξύ των Σ_1 και Σ_2 κατά την διάρκεια της ταλάντωσής τους για $1^{\text{η}}$ φορά και η ταχύτητα ταλάντωσης του Σ_3 .

1.4.23. Σύνθεση Ταλαντώσεων και κρούση.

Σώμα Σ_1 μάζας $m_1=1\text{kg}$ κινείται σε λείο οριζόντιο επίπεδο με την βοήθεια ενός συστήματος ελατηρίων με εξίσωση κίνησης:

$$x = 0,1 \cdot \eta\mu 20t + 0,1 \cdot \sqrt{3} \cdot \eta\mu\left(20t + \frac{\pi}{2}\right) \quad (\text{S.I.})$$

- α) Να αποδείξετε ότι το σώμα εκτελεί μια απλή αρμονική ταλάντωση, της οποίας να βρείτε τα στοιχεία.
- β) Τη χρονική στιγμή $t_1 = \frac{\pi}{5}$ s το σώμα Σ_1 συγκρούεται μετωπικά και πλαστικά με σώμα Σ_2 μάζας

$m_2=0,5\text{kg}$ που κινείται ευθύγραμμα και ομαλά, προς την αντίθετη κατεύθυνση από το σώμα Σ_1 με ταχύτητα μέτρου $v_2=1\text{m/s}$. Το συσσωμάτωμα που προκύπτει, εκτελεί α.α.τ. της ίδιας διεύθυνσης γύρω από την ίδια θέση ισορροπίας.

- Να προσδιορίσετε την ταχύτητα του σώματος Σ_1 ελάχιστα πριν την κρούση.
- Να βρείτε την κοινή ταχύτητα του συσσωματώματος αμέσως μετά την κρούση.
- Η ενέργεια ταλάντωσης μετά την κρούση είναι:

$$\text{A) } E = \frac{1}{2} m_1 \cdot v_k^2 + \frac{1}{2} m_1 \cdot \omega^2 \cdot x_1^2 = 6,5\text{J}$$

$$\text{B) } E = \frac{1}{2} (m_1 + m_2) \cdot v_k^2 + \frac{1}{2} m_1 \cdot \omega^2 \cdot x_1^2 = 6,75\text{ J}$$

$$\text{Γ) } E = \frac{1}{2} (m_1 + m_2) \cdot v_k^2 + \frac{1}{2} (m_1 + m_2) \cdot \omega^2 \cdot x_1^2 = 9,75\text{ J}$$

Επιλέξτε την σωστή απάντηση.

1.4.24. Άλλη μια σύνθεση ταλαντώσεων.

Ένα σώμα μάζας 2kg κινείται με εξίσωση κίνησης:

$$x = 0,3\eta\mu\left(10t + \frac{\pi}{6}\right) + 0,4\eta\mu\left(10t + \frac{3\pi}{2}\right) \text{ μονάδες στο S.I.}$$

- Να αποδειχθεί ότι η κίνηση του σώματος είναι μια αρμονική ταλάντωση.
- Αν η παραπάνω ταλάντωση είναι όχι μόνο αρμονική αλλά και ΑΑΤ, να υπολογιστεί η ενέργεια ταλάντωσης.
- Να βρεθεί ο ρυθμός μεταβολής της ορμής του σώματος, καθώς και ο ρυθμός μεταβολής της δυναμικής ενέργειας ταλάντωσης τη στιγμή που το σώμα περνά από τη θέση $x_1=0,2\text{m}$.

1.4.25. Διαφορά φάσης σε ήχους με διαφορετικές συχνότητες.

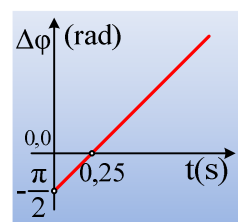
Διαθέτουμε δύο ηχητικές πηγές που παράγουν απλούς αρμονικούς ήχους με παραπλήσιες συχνότητες f_1 και f_2 . Έστω ότι η ταλάντωση του τυμπάνου εξαιτίας του πρώτου ήχου έχει απομάκρυνση:

$$x_1 = 0,003 \cdot \eta\mu(2\pi f_1 t + \varphi_0) \text{ (S.I.) με } \varphi_0 \geq 0.$$

ενώ εξαιτίας του δεύτερου ήχου:

$$x_2 = 0,003 \cdot \eta\mu(2\pi f_2 t) \text{ (S.I.).}$$

Έστω ότι κάποια στιγμή ηχούν ταυτόχρονα και οι δύο ηχητικές πηγές, οπότε το τύμπανο εκτελεί σύνθετη ταλάντωση. Η διπλανή γραφική παράσταση εμφανίζει τη διαφορά φάσης μεταξύ των φάσεων της απομάκρυνσης των δύο ταλαντώσεων σε συνάρτηση με το χρόνο.

- Ποιος ήχος έχει μεγαλύτερη συχνότητα;
- Να βρεθεί η συχνότητα του διακροτήματος.
- Ποιο είναι το πλάτος της ταλάντωσης του τυμπάνου τη χρονική στιγμή $t_1=0,25\text{s}$;
- Να υπολογιστεί επίσης το πλάτος της ταλάντωσης τη χρονική στιγμή $t_2=3,75\text{s}$.
- Αν το τύμπανο του αυτιού μας εκτελέσει 410 ταλαντώσεις σε χρονικό διάστημα 4s , να βρεθεί η απομάκρυνση τη στιγμή t_1 .

1.4.26. Μία σύνθεση ταλαντώσεων

Ένα σώμα μάζας $m=0,2\text{kg}$ εκτελεί μία α.α.τ. της οποίας η απομάκρυνση από την θέση ισορροπίας μπορεί να θεωρηθεί ότι προκύπτει από την επαλληλία των εξισώσεων απομάκρυνσης δύο άλλων απλών αρμονικών ταλαντώσεων με $x_1 = \frac{1}{2}\eta\mu(20t + \varphi_{0,1})(\text{S.I.})$ και $x_2 = \frac{\sqrt{3}}{2}\eta\mu\left(20t + \frac{2\pi}{3}\right)(\text{S.I.})$

Το πλάτος της ταλάντωσης που εκτελεί το σώμα είναι $A=1\text{m}$.

- α. Να υπολογίσετε την αρχική φάση $\varphi_{0,1}$ της αρμονικής ταλάντωσης με εξίσωση $x_1=f(t)$, διακρίνοντας δύο περιπτώσεις.
- β. Να γράψετε της εξίσωση της ταχύτητας της σύνθετης ταλάντωσης σε συνάρτηση με τον χρόνο, εάν $\varphi_{0,1} < \varphi_{0,2}$.
- γ. Να βρείτε τη χρονική στιγμή t_1 , αν το έργο που εκτελείται από την δύναμη επαναφοράς για $1^{\text{η}}$ φορά από τη στιγμή $t=0$, μέχρι τη στιγμή t_1 , είναι ίσο με $W_{\Sigma F_{\text{επ}}} = +\frac{E}{4}$, όπου E η ενέργεια της σύνθετης ταλάντωσης.
- δ. Όταν το σώμα διέρχεται από την θέση $x=+0,5\text{m}$ απομακρυνόμενο την θέση ισορροπίας του, να υπολογίσετε:
 - δ₁) τον ρυθμό μεταβολής της ορμής του
 - δ₂) τον ρυθμό μεταβολής της κινητικής του ενέργειας
 - δ₃) τον χωρικό ρυθμό μεταβολής της δυναμικής ενέργειας ταλάντωσης $\left(\frac{dU}{dx}\right)$.

1.4.27. Μια κίνηση και η μελέτη της σαν σύνθετη Ταλάντωση.

Ένα σώμα μάζας $0,2\text{kg}$ κινείται παλινδρομικά γύρω από μια θέση O και η εξίσωση κίνησής του είναι:

$$x = 0,5 \cdot \text{cyn}(20t) + 0,5\sqrt{3} \cdot \eta\mu(20t) \quad \text{μονάδες στο S.I.}$$

όπου x η απομάκρυνση από το σημείο O .

- i) Ν' αποδειχθεί ότι η κίνηση του σώματος είναι αρμονική συνάρτηση του χρόνου.
- ii) Να υπολογιστεί η ταχύτητα του σώματος τη χρονική στιγμή $t_1 = \frac{\pi}{12}$ s.
- iii) Αν επιπλέον η κίνηση του σώματος είναι ΑΑΤ, να υπολογιστεί η ενέργεια ταλάντωσής του. Μπορεί η παραπάνω κίνηση να μην είναι ΑΑΤ, αλλά κάποια άλλη κίνηση; Εξηγήστε.

1.4.28. Η ταλάντωση μιας μεμβράνης.

Όταν μπροστά από ένα μικρόφωνο πάλλεται μια ηχητική πηγή Π_1 , η μεμβράνη του μικροφώνου, μάζας 2g , εκτελεί ταλάντωση με εξίσωση απομάκρυνσης $x_1 = 3 \cdot \eta\mu(20\pi t)$ (mm). Αν ταυτόχρονα φέρουμε δίπλα και μια δεύτερη ηχητική πηγή Π_2 και θέσουμε ταυτόχρονα σε λειτουργία και τις δύο πηγές, τότε η μεμβράνη

εκτελεί ταλάντωση με εξίσωση απομάκρυνσης $x = 4 \cdot \eta\mu\left(20\pi t + \frac{3\pi}{2}\right)$ (mm).

- i) Να βρεθεί η εξίσωση της απομάκρυνσης της μεμβράνης, αν αντί να πάλλονται και οι δύο, σιγήσει η πρώτη πηγή.
- ii) Να υπολογιστεί η μέγιστη κινητική ενέργεια της μεμβράνης, όταν:
 - α) πάλλεται μόνο η πηγή Π_1 .

- β) πάλλεται μόνο η πηγή Π₂.
- γ) πάλλονται και οι δύο πηγές.
- iii) Να βρεθεί ο ρυθμός μεταβολής της κινητικής ενέργειας της μεμβράνης, στην περίπτωση που πάλλονται και οι δύο πηγές, τη χρονική στιγμή $t_1=1/30s$.

Υλικό Φυσικής-Χημείας

Γιατί το να μοιάζεις πράγματα, είναι καλό για όλους...